

اداره مخصوصه

درسعادتده ياب عالی جوارنده

محل اداره :

# مستطابق

۱۳۲۶

اخطار :

مسلكمنزه موافق آثار جديده مع المنوئيه  
قبول اولنور  
درج ايده ياب آثار اعاده اولنور

دين، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتدن و سياسياتدن وبالخاصه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و شئون اسلاميه دن  
بحث ايدر و هفته ده بر دفعه نشر اولنور.

درسعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

صاحب و مؤسسارى :  
ابوالعلا زين العابدين — ح. اشرف اديب

تاريخ تأسيسى

۱۰ تموز ۳۲۴

قبراه دن مقوا بورو ايله كوندربليوسه سنوى  
۲۰ غروش فضله آلتير

آبونه بدلى  
سنه لکى ۸۰  
هر طرف ايچون  
الى آيلى ۴۰  
غروش ۲۰

« مدرسہ لڑک چو کہ سی مطلوب » تفسیر یہ دایاں دیر سہک عجبا پک  
ایلی یہ وارمش اولور میز ۰۰۰۰۰

نہ اولور سہق اولہ لم . . ایشہ صوک سوزیمز :

[ کیسی زنیکنہ، اشرافہ ، علمایہ تاریخدن بر بیوک درس : مشروطیت،  
انسانلک بر لک دوعرو ایلک آدیمدر . بو آدمی بدییوز بیل اوکجه ایلک  
آنان انکیزلرده اوک آفاق هان دائما زاد کاندی . بوسایهده لوزدلق حالا  
یاشیور ، همه حاکم . . فرانسهده ایسه چوقدن اولمشدر . چونکه خلقه،  
مشروطیتہ ضد کیتمشدر . .

کذا : فن ، حریت ایلمدکجه کر یله بن بابائی فنه ، حریتہ بورونمک ؛  
حق هر خلقک دیلینی قبول ایتمش اولدینی ایچون یاییلان پروتستانلقدن عبرت  
آلارق ، یونانجه یی ، لانجه یی براقرجه سنه بر یول طومق ایله کندی بر قاج  
عصر دن بری یاشاته بیلیمکده در .

واقعا بزده زاد کاندلق، رهباللق یوقدر . . فقط رسمی بر یونجه یی یوقدر . .  
هر حالده ، فاعتبروا [ . . . ] ( اهالی حاکمکی ) .

هر حالده ، سوز ، اولدینی کیجه دک ، تطبیق ایلمک ایشته ییلنه  
کوره تطبیق ایدیلمر . .

مأمولدرکه : تنزل صایلمازده ، هان ، فریادیمز موجبجه ،  
قوانغره لر عقد ایلمک دعوتلری یاغدی ریلر . .  
جمله یه خیرلر ، خیرلی موفقیتلر . .

## طونالی حلمی

### تصفیه لسان

هر حال مضحک بر فاجعه اولان دور سابقده انتشار ایدن رسائلك ده  
اکثر مندرجاتی بر آزدقیق ایله کوریلر که « آغلانه حق بر قومدی ایدی .  
اسکی ویکی ادبیاتک بی پایان دیدی قوهیلری ، حسن لسی ومطلق  
بجٹلری ، حتی بر قافیه اوغرنده کی مباحثات زوالی عثمانلی قارٹلری  
نه قدر اشغال ایتمشدر . اکثریتله بوش ومشوش بر طرزده اهل یاخود  
بر مشائعه ادبیه (۱) ایله اکیال ایدیلم بوموسمسز ولزومسز مباحثاتک  
بلکه طبیعت مطبوعاتده کی جدالجولغه براعتیاد استحضارندن باشقه فائده سی  
اولمالمشدر .

اساسی دکلسهده طرز جریانی اعتباریله اوبجٹلردن فرقی اولمایان  
بر عقده بو کونلرده یینه ایدی مطبوعاتک عصیلہ شن پارمقارنده : بو تون  
دو کومله نیور : لسان مسئله سی ، بوندن بحق بحثه صلاحیت او قدر  
شرائطی استلزام ایدرکه ایداد ایدلسه مباحث محجوب ومتحیر چکیلیمکه  
محجوردر . فقط مادامکه انسانلره وله ویرن آثار و آبدات تلاحق  
افکار و افعال ایله وجود پذیر اولمشدر ، بر آبدنک اک حقیر حجر  
پاره سی وضع ایتک قیلندن بومهم مبشیره حسن نیتله یازیلان بر قاج  
سطر مفید اولماسهده صاحبک باعث خجالتی عد ایدلمز ظن ایدرم .  
لسان مسئله سی او یاندیر انلردن بر قسمی دیمک ایستبورلر که :  
« ای عثمانلیرک آریستوقرات ادیبلری ! عرب وعجمک طمطراقلی  
الفاظی بر ایکی ترکجه کله ایله باغلا یه رق وجوده کتیردیگز سوزلر  
قرون وسطانک محررات دینیہ سی کی بر قسم محدود منحصصر قالیور .

کسکین واسطهلردن بری : مدرسہ لریمز ایکن ، مدرسہ لیلریمز ایکن ،  
اونلرده ، کندیلریچین بیلہ ، استشاره قوقوسی قالمالمشدر . . شویکی  
استشاره دورندن بری اولسون استشاره یه میل نیتی حالا یوقدر ! . .  
دیمکدر که بز خلقدن اوکجه مدرسہ لیلریمز استشاره طادینی آلمایه محتاجدرلر . .  
بو ، بر چیغاقدرکه - فضیلتلیرم - سزی فرد فرد ، هر بریکزی  
بریکزدن حویلاتملی . اولا : « کندی کندینه استشاره » دیمک اولان دوشو .  
نملردن دوشونجه لردن باشلانہ رق طوطوط استشاره آفینتیسنه دوکله . .  
بو آفینتیک منبجی بر « عمومی قوانغره » اولمالی . . یعنی : هر سنجاق ،  
یاخود هر ولایت کندی مدرسہ لری قوانغره سنی پایمالی . . . بونلر  
بر لسه بر لسه ، شیمیدین اعتبار آهر بیل بر « عثمانلی مدرسہ لری  
قوانغره سی » قورولمالی . . بوسایهده : وار ، یوقدرجه سنده کی ( مدرسہ -  
لرک اصلاحی ) فکری ، قناعتی یاییلمالی . . مدرسہ لر ، مدرسہ لیلر  
بر برلری طائیلی . . اونا کوره قرارلر ویرمه لی . .

بوراده اشارت ایتک ایسته دیکمز جهت : ایشہ کو چوکدن ،  
کوچک مقیاسدن باشلانماسی لزومیدر . . یوقسه ، بردنبره بیوک بر  
قوانغره قورولمایه قالقیشیلیرسه ، بوتون سوزلریمز هوا یه اوفلمکدن  
عبارت قالیر . . .

\*

اوزاق ، یاقین ماضیلریمزده کی ! . . اوشانلی ، یاخود لکلی دور -  
لریمزده کی سلفلرینی خار لاتیرجه سنه اولان حرکتلریله ، علمامز ،  
مدرسہ لیلریمز . کندیلرینه شرفلر ، بزلره مفخرتلر یاغدی ریلر ،  
یوزیمزی آغار تلمادیلر دک . . آنجق شوکوکل ایسترکه ، مثلاً ، عنصرلر  
اتحادی ، عثمانلیق بر لکی کی سلامت مسئله لرینک حلمی علمامز ،  
مدرسہ لیلریمز ، یالکیز . . یالکیز اونلر ، « بوائشی بز . . یالکیز بز  
کوره جکیز ، دیرجه سنه ، قوشسونلر ، قوشوشسونلر . .

بیلیرسکیز که - اقدیلرم ! - بوتون بو آرا صیرا اشارت ایتدیکمز  
مسئله لرک حلنه ، ثانیه فوت ایتکمزین تعبیر یله تعین ایده بیلہ جکمز بر  
سرعتله اوغراشمازسه کر ، مدرسہ لریمز بو کونکینی آراتدیره حق  
بر یوقلق عرض ایدر اولاجق لردر . . بو ، سزک معنوی منفعتکزه  
اوبغون اولمادیکی کی - مساعده بیوریکز آچیقجه سوبله ییم - مادی ،  
شخصی منفعتلریکزهده هیچ اویه ماز .

بو کون « دولت - خلافت سلامتی » فی مدرسہ لردن ده بکلر  
اولماسه ییم ، یاخود مدرسہ دشمنی اولسه ییم ، شو جرأتلی سوزلری  
سویله مه یی دکل آ . . بر مدرسہ لی یی دوشونمه یی بیلہ عقلمه کتیرمزد . .  
معلوم آ . . چوکه سی ایستنه اسکین بر بنا تممیر ایدلمز . .  
بو کون - فضیلتلیر ! - آرا کزده حالک ، زمانک ایجاباتی  
مدرسہ لرک اصلاحی ، همزک سلامتی ، فلاحتی حقله درک ایده بیلیمش  
اولانلریکیزک سکوئلری ، حرکتسز لک لری . . حتی ، اعتقاد مزجه ،  
شو قوانغره فکرینی ، اصولی - البته خیرلی ، فیضی کوردیکی تقدیرده  
تعمیمه ، تطبیقه ، اجرا یه بر انهماک ایله ، شتاب ایتہ پیشلری :

تثیت ایلیمک اوزره برلسان تنسیق و تصفیہ قومیسوننک تشکیلی اقتضا ایلرکه بوقومیسوننک بالطبع ارباب اختصاصدن منتخب بر اقاده میدن باشقه برشی اولاماز .

ایشته بعدما ممالک عثمانیه نیک تشنه معارف اولان هرکوشه سینه سریشدیر یله جک کوچوک مکتبلرده بوساییده ترکیه مزخیلی سهولتله تعلیم ایدیله بیلیر و مقصده معتدل برطریق ایله وصول ممکن اولور .  
ابراهیم علاءالدین

## عالم اسلام

### اسپانیا اختلافی

استانبول کونده لک غزته لرینی اوقویانلر ، مادرید وبارسلوندن چکلمش محاربه واختلال تلغرافنامه لرینی ، پکده نه اولدقلرینه دقت ایتدن شویله برسوزوب کچورلر :

«مادرید — ملیله دن استخبار اولندیغه نظر اسپانیا عسکری دشمنی بوسکورتمشدر ؛ عسکرلریمزک ضایعاتی جدی اولقله برابر ، دشمنک خساراتی فوق العاده عظیمدر .»

«بارسلون — حکومت علیینه عصیان ایتش اولان آنارشیسیتلر مناسترلرله تعرض ایتیه اجتناسار ایله راهب وراهبه لرله تجاوز فضاحتی ارتکاب ایلمش وحتی ژاندارمه لرعلینه سلاح بیلله استعمال ایلمشلردر . مع مافیه سطوت حکومته مقابلهدن عاجز قاله رق تار مار ایدیلمشلردر .»  
الح . . .

استانبول غزته لری یازدقلری خبرلرده اکثریا مقصد کوزتمزلر ، یازدقلرینک قارعلری طرفندن کلاشیلوب ا کلاشیلمامه سینه ایسه اصلا اهمیت ویرمزلر .

یاکلمش اولمقدن قورقماق سزین ادعا ایده بیلورم که غزته لرین هیچ بریسی شمیدی به قدر شو « بوسکور تولان دشمنک » کیم اولدیغنی ، اسپانیوللرک زرده و نیچون غوغا ایتدکلرینی ، بارسلونده و علی العموم قاتالونیا ده ناصل و نه سبیلله بر عصیان چیقمش اولدیغنی قارعلرینه ا کلا تمامشدر . . . حالبوکه او « بوسکور تولان دشمن » و ظنلرینی ، هیچ بر حقه مستند اولمقسزین تعرض ایدن اسپانیا حکومتته قارشیه مدافعه یه جالیشان مغرب اقصا عربلری ، دین قرینداشلریمز مسلمانلردر ؛ بارسلون « آبارشیدستلری » ایسه یاسلرک جهالت و تعصب بویوندی رغندن قور - توله یه جالیشان و صرف یاسلر ایلله اصیلزاده و سرمایه دارلر یداحضارنده کی حکومتدن حتملرینی دعوا یه کیریشن ، ترقی و عدالت آرایجی اهلیدن باشقه برشی دکلددر .

کونده لک غزته لر وظیفه لرینی تماماً ایفا ایتمورلرسه ، بلکه سز ، هفته لق مجموعهلر ، آز یحق وظیفه کزدن خارجه حقیقه رق اولسه بیلله اونلرک اکسیکلرینی تماملامق ایسترسکر . بوا حتماله بناء ، اسپانیایی

عمومک تربیه فکریه سینه خادلم اولمق لازم کلن غزته لریکری ، کسابلریکری خلق آکلامیور . بویکدیشله محبهدن و بناء علیه ضعف سیاسیدن قورتولامیه جقسکزر .»

صوکره بوفکره معارض اولان قسم ددمنافعده ایتک ایستورلرکه : « بردفمه شاعروادیب مطلقاهر کسجه آکلاشیلمق لزومیه مقید اولاماز ، مع مافیه ممکن مرتبه ساده و ترکیه کله لرله کتاب و غزته یازیلما سینه برشی دینه مز . لکن عصرلردن بری اصل ترکیه دن پک اورا قلاشان لسانمز ؛ عربی و فارسیدن تجرید ایدیلیرسه پک عربیان و سفیل قالیر ؛ بومکن دکلددر .»

دوشونیلیرسه برنجی قسم مباحثلر افراط پرور ایکنجیلر محافظه کاردر . هریرینی آری آری دیکله دیکلی حالده حق ویرن برمتفکر مخالفلرک افکارینی مزج ایدرسه برطریق اعتدال بولور ظن ایدرم : بن دیورم که لسانمز دور سابقک بزه بر اقدینی اقتض حکومت پک بکزمه ؛ تشکیلاتی حال ابتدائیده دکل فقط مشوش و غیر منتظمدر . ناصل او حکومتی بوگون بزتنسیق و تصفییه ایله اداره ایتک ایستورسه ق لسانمزی ده اوله تنسیق و تصفییه تابع طوتالم . چونکه مأمورین حاضره مزک هپینی استخدام ایتمه مک ناصل عیدم الامکان ایسه لسانمزک همه حال محتاجی اولدیغمز مأمورلری دیمک اولان عربی و فارسی کله لر ده بوسوتون طرف ایتک اودرجه امکانسزدر . فرض ایدلم عربی و فارسی کله لری تمامیه قادرو خارچنده بر اقدق . طبیعی ترکیه مز او وقت برچوق یکی کله لره محتاج اوله حق و طونعجلر ، ده با بیلیم نهلرکی برچوق کله لر یکدن اوکره نیله جک . اولاً افاده مرامه عدم کفایه سی طبیعی اولان بولسان بدواتی صوکره لری مختلف حالات حسیه نک ، اصطلاحات و سائر نک ترجمانی ایتک ایچون چالیشله حق خلاصه بش آلتی عصر اولکی حاله رجعت لازم کله جک که منصفانه دوشونیلیرسه بوا فراط پرور فکریک مصیب و ممکن اوله مبه جنی نسیم ایدیلیر . لکن ینه فرض ایدلم که لسانمزی تصفییه ایتدک و بو خصوصده محافظه کار بولندق . او حالده ینه ادبیاتمزک قسم کلپینی بالخاصه توغل ایتمین مکاتب عالیه مآذونلری بیلله آکلاویه مبه حق ، غزته لریمزی ، کتابلریمزی خلق اوقویه مبه حق و بوتشوش دوام ایدوب کیده جک . لسانمزک عسرت تعمیمی ایجاب ایدن سبیلردن بریسی ده املا مزک یکدنسق اولمامسیدر . برطالب برنجی درجه ده قرائت خصوصصنده دوچار مشکلات اولور ، اوقودیغنی آکلاماق ایکنجی درجه ده قالیر . شیمیدی معارفی عمومی تشمیل ایتک ایچون اولاً : املائی دوزمه لیمک لازم که کچلرده بوکا مأمور اولان اسانده ادبک نتیجه اجتهادلردن بویوک فوائد حصولی قویاً مأمولدر . ثانیاً : غزته لری کتابلری بالخصوص عمومیه خطاب ایدن یوخی غزته لرله عمومی کتابلری ممکن مرتبه ساده و گرفت ترا کیدن آزاده یازمق ایجاب ایدرکه اوتوز ، قرق سنه لک سبای مطبوعاته باقیلسه بولورومک کندی کندینه تقدیر ایدلدیکی و ایدلمکده اولدیچی کوزیلور . ثالثاً : عربی و فارسیدن آدیغمز کله لری تجدید و بونلرک معنالیله صورت استعماللرینی